

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 261/2023
05.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Жељка Шкорића, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Николов, адвокат из ..., против туженог Завода за јавно здравље „Тимок“ Зајечар, чији је пуномоћник Марија Ивановић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2610/2022 од 28.09.2022. године, у седници одржаној дана 05.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2610/2022 од 28.09.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зајечару П1 897/21 од 17.02.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је поништено као незаконито решење туженог број ../19 од 26.02.2019. године, којим је тужиоцу отказан уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности број Ре. ../2006 од 31.07.2006. године и сви уговори и анекси уговора којима су измењена права, обавезе и одговорности из уговора број Ре. ../2006 од 31.07.2006. године и којим је одређено да радни однос тужиоцу престаје 30.11.2010. године и обавезан је тужени да тужиоца врати на рад сходно стручној спреми, знању и способностима. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 123.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2610/2022 од 28.09.2022. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Зајечару П1 897/21 од 17.02.2022. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 – др. закон) – у даљем тексту: ЗПП, и утврдио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог почев од 1989. године на пословима лекара специјалисте из ... . Решењем Министарства здравља и заштите животне околине РС од 14.05.2001. године је именован за директора Завода за заштиту здравља „Тимок“ Зајечар. Тужилац је са туженим закључио Уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности Ре ../2006 од 31.07.2006. године. На основу одлуке РЗЗО од 19.11.2010. године, тужилац је именован за директора Филијале РЗЗО за Зајечарски округ са седиштем у Зајечару на мандат од четири године, а тужени је 02.12.2010. године, донео решење о мировању радног односа тужиоцу за време одсуства са рада због именовања на јавну функцију, почев од 01.12.2010. године. Решењем Министарства здравља РС од 19.01.2011. године, тужилац је разрешен дужности директора Завода за заштиту здравља Тимок Зајечар, а са новим послодавцем - Републичким фондом за здравствено осигурање је засновао радни однос на одређено време од 01.12.2010. године, на мандатни период од четири године, који је Анексом од 10.12.2014. године продужен и за време новог мандатног периода тужиоца од четири године. Решењем Републичког фонда за здравствено осигурање 12 број 118-684/18 од 10.12.2018. године, тужиоцу је престао радни однос дана 16.12.2018. године, због истека периода на који је именован. Одмах по пријему наведеног решења, враћајући се из Београда дана 13.12.2018. године односно 14.12.2018. године, тужилац је контактирао законског заступника туженог и том приликом ју је обавестио да му је престао радни однос у наведеној филијали и да жели да се врати у Завод да ради као специјалиста ... . Затим је по препоруци законског заступника туженог, дана 18.12.2018. године, поднео пријаву на оглас туженог од 04.12.2018. године, објављен за пријем у радни однос једног извршиоца на радном месту лекара специјалисте ... или доктора медицине на специјализацији из ... . Наведени конкурс је поништен дана 26.12.2018. године, а документација коју је поднео том приликом враћена је тужиоцу 31.12.2018. године. Решењем туженог од 26.02.2019. године, донетим на основу члана 179. став 1. тачка 3) Закона о раду, тужиоцу је отказан Уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности Ре ../2006 од 31.07.2006. године и сви уговори и анекси уговора којима су измењена права, обавезе и одговорности из уговора Ре ../2006 од 31.07.2006. године и утврђено да му радни однос престаје 30.11.2010. године, са којим даном је по основу решења о мировању радног односа Завода за јавно здравље „Тимок“ Зајечар број ../10 од 02.12.2010. године одјављен са обавезног осигурања, због тога што се није вратио на рад у року од 15 дана од дана истека мировања радног односа одређеног наведеним решењем туженог од 02.12.2010. године.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак нижестепених судова да је тужбени захтев тужиоца основан.

Према одредби члана 179. став 1. тачка 3) Закона о раду, послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на радну способност запосленог и његово понашање, и то ако се не врати на рад код послодавца у року од 15 дана од дана истека рока мировања радног односа из члана 79. овог закона, односно неплаћеног одсуства из члана 100. овог закона.

Одредбом члана 79. став 1. тачка 4) наведеног закона, прописано је да запосленом мирују права и обавезе које се стичу на раду и по основу рада, осим права и обавеза за које је законом, општим актом, односно уговором о раду другачије одређено, ако одсуствује са рада због избора, односно именовања на функцију у државном органу, синдикату, политичкој организацији или другој јавној функцији чије вршење захтева да привремено престане да ради код послодавца. Према ставу 2. истог члана, запослени коме мирују права и обавезе из става 1. има право да се у року од 15 дана од дана престанка функције врати на рад код послодавца.

Према цитираној одредби закона, након истека периода на који је именован, запослени коме мирују права и обавезе има право да се у року од 15 дана од дана престанка функције врати на рад код послодавца на исто или друго радно место, које одговара његовој стручној спреми. При том, законом није конкретизован начин остваривања овог права запосленог, односно није прецизирано на који начин запослени може да реализује своје право да се врати на рад код послодавца код кога му радни однос мирује, што значи да закон не прописује обавезу запосленог да свом послодавцу достави писани захтев за враћање на рад.

У конкретном случају, тужилац је по престанку јавне функције на коју је био именован, у оквиру законом прописаног преклузивног рока од 15 дана, предузео радње којима је туженом манифестовао вољу за реализовањем свог права да се врати на рад код туженог као специјалиста ..., и то најпре усмено у телефонском разговору који је обавио са законским заступником туженог, одмах по пријему решења РФЗО од 10.12.2018. године, а затим и радњом подношења пријаве на оглас туженог дана 18.12.2018. године, имајући у виду да је то учинио по добијеном упуту од законског заступника туженог. Следом тога, незаконито је оспореним решењем туженог од 26.02.2019. године отказан Уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности Ре ../2006 од 31.07.2006. године и утврђено да му радни однос престаје 30.11.2010. године, будући да је тужилац у конкретном случају поступио сагласно члану 79. став 2. Закона о раду и ставио се на располагање туженом (послодавцу) у законом одређеном преклузивном року.

Суд је као неосноване оценио наводе ревизије из разлога што одредба члана 79. став 2. Закона о раду утврђује право на активирање умировљеног радног односа, које право настаје с престанком разлога због којег је одређено мировање права као и да се то право може остварити у одређеном року враћањем запосленог на рад на исто или друго одговарајуће радно место, при чему, како је то и напред наведено, том одредбом није конкретизовано на који начин запослени може да реализује своје право да се врати на рад код послодавца код кога му радни однос мирује. То значи да закон не прописује обавезу запосленог коме мирују права и обавезе из става 1. члана 79. ЗОР, да свом послодавцу, као вид активирања радног односа, како то погрешно сматра тужени достави писани захтев за враћање на рад. Како су то правилно закључили и

нижестепени судови, запослени може на разне начине да оствари ово своје право, односно да на било који начин и било којом радњом којом би послодавцу јасно ставио до знања да се враћа рад, манифестује своју намеру да се врати на рад у законом прописаном року од 15 дана. У доказном поступку пред првостепеним судом, изведеним доказима је на несумњив начин утврђено да је тужилац послодавцу, у законском року по престанку функције, јасно манифестовао своју вољу да се користи својим правом на враћање на рад, пре истека преклузивног рока, који је истицао 31.12.2018. године. Ово из разлога што је одмах по пријему решења о отказу уговора о раду од стране РФЗЗО од 10.12.2018. године, због истека мандатног периода, које му је уручено у децембру 2018. године, у телефонском разговору са законским заступником туженог, саопштио да му се ставља на располагање што је, у том делу, својим исказом потврђено и од стране ББ, саслушаног у својству сведока, који је заједно са тужиоцем, у том моменту, био у ауту, саопштавајући и њему да се враћа на рад у Завод. Тиме је тужилац послодавцу јасно манифестовао намеру да се користи својим правом на враћање на рад. Ово посебно што законски заступник туженог ВВ, директорка туженог, саслушана у својству парничне странке, није изричито негирала да је од стране тужиоца обавештена о намери да се врати на рад, већ је истакла „да је за њу важеће, то што до ње дође писаним путем“, што код чињенице да закон не прописује обавезу запосленог да свом послодавцу достави писани захтев за враћање на рад, додатно поткрепљује тврдњу тужиоца да се на напред наведени начин усмено, разговором преко телефона, одмах по престанку функције, ставио на располагање туженом, односно изразио јасну намеру да се по престанку мировања права користи својим правом враћања на рад код послодавца.

Поред наведеног у претходном ставу образложења, по препоруци законског заступника туженог, тужилац је два дана по престанку функције, дана 18.12.2018. године у овире преклузивног рока из члана 79. став 2. ЗОР, поднео и пријаву на расписани јавни оглас од 04.12.2018. године, што упућује на закључак да је тужилац и на овај начин, а након усменог обавештења телефоном, законског заступника туженог у децембру 2018. године, и то пре подношења пријаве на оглас, јасно и недвосмислено туженом ставио до знања да жели да се врати на рад. Предузимајући ову радњу, и то по препоруци законског заступника туженог, као правно неквалификовано лице поступајући савесно, јасно је изразио намеру и вољу да се врати на рад код туженог. Стога независно од чињенице што у стању мировања, радни однос траје, а права и обавезе из тог односа мирују, тако да су ван употребе све док престанком разлога за мировање не оживе, сама пријава на оглас у претходно наведеним околностима, се има сматрати јављањем на рад код туженог по престанку функције у року од 15 дана. С обзиром да је код туженог расписан оглас, управо за радно место лекара специјалисте ... на коме је тужилац радио пре него што је постављен на јавну функцију, те да је конкурс на који је конкурисао једино тужилац, поништен, да се закључити да је тужени као послодавац желео да ускрати право тужиоцу као запосленом који је остварио право на мировање радног односа да се након мировања поново врати на рад, што указује на поступање туженог супротно начелу савесности и поштења у конкретној ситуацији. Дакле, ако радни однос мирује, а лице са тим статусом по истеку мировања предузме у законом прописаном року све радње у циљу враћања на рад, радни однос му не може престати, осим по сили закона и због навршеног радног века. Због свега наведеног, по оцени овога суда, одлуке нижестепених суда су правилне и на закону засноване.

Имајући у виду наведено, како је тужиоцу незаконито престао радни однос, основан је захтев за његово враћање на рад, на основу члана 191. став 1. Закона о раду.

Из наведених разлога, правилност побијане другостепене пресуде се неосновано оспорава изјављеном ревизијом, с тим да се основом члана 407. став 2. ЗПП ревизијом не може оспоравати утврђено чињенично стање.

Из изнетих разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Како је ревизија туженог одбијена, одбијен је и његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу члана 153. и члана 154. став 2. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Жељко Шкорић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић